

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział I. Migracja – przegląd problematyki, dyskusji, teorii i koncepcji badawczych	15
1. Kwestie terminologii i definicji.....	16
2. Przyczyny i typy migracji.....	17
3. Migracja a polityka państw – zamykać czy otwierać granice	20
4. Migracje w perspektywie badań socjologicznych i psychologicznych	27
5. Asymilacja – teoria i ideologia.....	34
6. Problemy w badaniach nad procesami migracyjnymi	38
Rozdział II. Uwagi metodologiczne, organizacja i przebieg badania	43
Rozdział III. Procesy asymilacyjne i strategie artystyczne polskich twórców w Paryżu	51
1. Przyczyny wyjazdów z Polski.....	56
2. Legalizowanie pobytu – pierwsze doświadczenia imigracyjne.....	68
3. Relacje z Polonią, Polską i Polakami	73
4. Asymilacja, język, nowe doświadczenia kulturowe	82
5. Kosmopolityczne elity artystyczne	90
6. Trzy warianty budowania ścieżki kariery artysty fotografa.....	94
7. Kwestia języka i kariery artystów literatów.....	99
8. Społeczny i mitologiczny świat artysty imigranta.....	103
9. Biograficzny modelator/ważny inny.....	112
10. Bilans życiowej opowieści artysty: sukcesy i porażki	114
11. Podsumowanie: społeczny świat polskiego artysty migranta w Paryżu.....	119
Rozdział IV. Trzy pokolenia polskich artystów w Londynie	133
1. Pierwsza fala emigracji/formowanie się polskiej diaspory.	135
2. Druga fala – uciekając z PRL.....	145
2.1. Impulsy skłaniające do emigracji z PRL.....	146
2.2. Adaptacja – pierwsze lata spędzone za granicą	148
2.3. Rozwój kariery artystycznej i zawodowej.....	151
2.4. Podsumowanie opowieści biograficznych artystów „drugiej fali”	155
3. Trzecia fala – nowa artystyczna migracja transnarodowa.....	157
3.1. Wyjazdy z Polski przed akcesem do UE	159
3.2. Adaptacja i budowanie kariery wśród artystów przedunijnych	165

3.3. Środowiska polonijne w opinii artystów drugiej i trzeciej fali	173
3.4. Podsumowania narracji przedunijnych emigrantów trzeciej fali	177
4. Migracje artystów polskich wewnątrz UE.....	179
4.1. Przyczyny migracji wewnątrzunijnych	180
4.2. Spotykając odmiennność, pozostając Innym	185
5. Podsumowanie – liminalność doświadczenia migracyjnego	189
Rozdział V. Polscy artyści w Nowym Jorku – na szczytach sławy i rozpacz	203
1. Opowieści biograficzne artystów „sukcesu” – okoliczności wyjazdów z Polski do USA	208
1.1. Doświadczając Ameryki/pierwszy okres pobytu	218
1.2. Interwencje ważnych innych.....	223
1.3. Kariera zawodowo-artystyczna w opowieściach artystów „sukcesu”	227
1.4. Kody „amerykańskich” opowieści artystów „sukcesu”	235
1.5. Opowieści artystów „zawieszzonej kariery”	239
2. Opowieści migrantów „wędrowców”	255
3. Opowieści trajektoryjne – biograficzne doświadczanie cierpienia.....	265
3.1. Wyjazd z kraju i próby powrotu	265
3.2. Życie „człowieka marginesu” i krytyczne spojrzenie Obcego.....	267
3.3. Podsumowanie narracji o charakterze trajektoryjnym	272
4. Komeracja, kreacja, krytyka, czyli dyskurs artystów o sztuce.....	277
5. Nowy Jork jako stan umysłu	282
6. Polska, Polonia i polscy artyści w opiniach artystów migrantów z Nowego Jorku....	291
7. Podsumowanie: migracja – między obcością, trzecią wartością a wielotożsamością	306
Rozdział VI. Polska migracja artystyczna w Berlinie	313
1. Opowieści artystów emigrujących z przyczyn politycznych	318
1.1. Adaptacja do życia w Niemczech, pierwsze lata na emigracji.....	322
1.2. Kariery zawodowo-artystyczne artystów polskich w Berlinie.....	325
2. Narracja artysty „rozszczepionej” osobowości.....	328
3. Opowieść emigrantki „marcowej” i odkrywanie żydowskiego pochodzenia.....	334
4. Emigracje inicjowane przez rodziców – narracje „wyjętych”.....	340
5. Emigracje do Niemiec po transformacji ustrojowej w Polsce.....	345
6. Relacje z Polakami, relacje z Niemcami	351
7. Podsumowanie: Berlin – miasto zmuszające do działania	354
Zakończenie	359
Bibliografia	375
The artist as Alien – A sociological study of Polish émigré artists (Summary)	383
Od Redakcji	387